Parlamentul European
2014-2019

Document de ședință

A8-0341/2016

17.11.2016

RAPORT

referitor la Fondul de solidaritate al Uniunii Europene: o evaluare
(2016/2045(INI))

Comisia pentru dezvoltare regională

Raportor: Salvatore Cicu

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN 3

EXPUNERE DE MOTIVE 9

AVIZ AL COMISIEI PENTRU BUGETE 11

AVIZ AL COMISIEI PENTRU CONTROL BUGETAR 14

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ ÎN FOND 19

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la Fondul de solidaritate al Uniunii Europene: o evaluare (2016/2045(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere articolul 175 și articolul 212 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),

– având în vedere Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 de instituire a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene[1],

– având în vedere Rezoluția sa din 15 ianuarie 2013 referitoare la Fondul de solidaritate al Uniunii Europene, implementare și aplicare[2],

– având în vedere Regulamentul (UE) nr. 661/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului de instituire a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene[3],

– având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European privind Regulamentul Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului de instituire a Fondului de Solidaritate al Uniunii Europene (COM(2013)0522)[4],

– având în vedere raportul Comisiei privind Fondul de solidaritate al Uniunii Europene – raport anual 2014 (COM(2015)0502),

– având în vedere Rezoluția sa din 5 septembrie 2002 referitoare la inundațiile catastrofale din Europa centrală[5],

– având în vedere Rezoluția sa din 8 septembrie 2005 referitoare la catastrofele naturale (incendii și inundații) din Europa din vara acelui an[6],

– având în vedere Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Viitorul Fondului de solidaritate al Uniunii Europene” (COM(2011)0613),

– având în vedere avizul Comitetului Regiunilor din 28 noiembrie 2013 — Fondul de solidaritate al Uniunii Europene[7],

[1] JO L 311, 14.11.2002, p. 3.
[2] Texte adoptate, P7_TA(2013)0003.
[3] JO L 189, 27.6.2014, p. 143.
[4] JO C 170, 5.6.2014, p. 45.
[5] JO C 272E, 13.11.2003, p. 471.
[6] JO C 193E, 17.8.2006, p. 322.
[7] JO C 114, 15.4.2014, p. 48.

– având în vedere Acordul interinstituțional din 2 decembrie 2013 dintre Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară[1],

– având în vedere articolul 52 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru dezvoltare rurală și avizele Comisiei pentru bugete și Comisiei pentru control bugetar afaceri juridice (A8-0341/2016),

A. întrucât Fondul de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) este un instrument instituit în conformitate cu Regulamentul 2012/2002 pentru a răspunde la gravele inundații din Europa Centrală din vara anului 2012, ca un instrument important pentru a permite UE să reacționeze în cazul unor dezastre majore în interiorul Uniunii și în țările implicate în negocierile de aderare și pentru a manifesta solidaritatea cu regiunile și statele afectate; întrucât acesta sprijină doar acțiuni de urgență și salvare desfășurate de autorități în urma dezastrelor naturale care au un impact direct asupra vieții oamenilor, mediului natural sau economiei într-o anumită regiune afectată (deși ar trebui remarcat faptul că în 2005, Comisia a prezentat o propunere care vizează să extindă și mai mult domeniul de aplicare inițial);

B. întrucât, de la crearea sa, FSUE a asigurat o funcție de mare utilitate, mobilizând în total 3,8 miliarde EUR, în cazul a 70 de dezastre în 24 de state membre și țări candidate la aderare, și a fost folosit ca răspuns la o gamă largă de fenomene catastrofale, printre care cutremure, inundații, incendii forestiere, furtuni și, mai recent, secete; întrucât FSUE rămâne unul dintre cele mai puternice simboluri ale solidarității UE în vremuri de criză;

C. întrucât instrumentul a suferit o reformă importantă în 2014 pentru: a îmbunătăți și simplifica procedurile și a asigura un răspuns mai rapid în cele șase săptămâni de după cerere; a-și redefini domeniul de aplicare; a stabili criterii precise privind noțiunea de dezastru regional; și a consolida strategiile de prevenire a catastrofelor și a gestionării riscurilor, îmbunătățind astfel eficiența ajutorului, în conformitate cu numeroasele cereri depuse în decursul anilor de către Parlamentul European și autoritățile locale și regionale; întrucât în Regulamentul Omnibus[2], propus de Comisie la 14 septembrie 2016, se prevede o noua revizuire a fondului în vederea îmbunătățirii disponibilității și eficienței ajutorului de urgență;

D. întrucât Parlamentul a sprijinit cu fermitate propunerile de reformă, majoritatea fiind cereri deja formulate în rezoluțiile sale precedente;

E. întrucât cererile primite înainte de iunie 2014 (data intrării în vigoare a reformei) au fost evaluate în contextul regulamentului inițial, în timp ce cererile primite de la această dată au fost evaluate în conformitate cu regulamentul revizuit;

F. întrucât este extrem de important să se investească în prevenirea dezastrelor naturale pentru a combate schimbările climatice; întrucât au fost alocate importante fonduri din partea UE pentru investiții în prevenirea dezastrelor naturale și în strategiile de

[1] JO C 373, 20.12.2013, p. 1.
[2] COM(2016)0605, 2016/0282(COD), Bruxelles, 14.9.2016.

gestionare a riscurilor, în special din cadrul fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI);

G. întrucât, în mod excepțional, dacă într-un anumit an fondurile disponibile sunt insuficiente, se pot folosi fondurile din anul următor, luând în considerare plafonul bugetar anual al fondului, atât pentru exercițiul pe durata căruia a avut loc dezastrul, cât și pentru exercițiul următor;

1. reamintește că, de la crearea sa în 2002, FSUE a fost o sursă importantă de sprijin pentru autoritățile locale și regionale, atenuând consecințele dezastrelor naturale care au loc pe continentul european, de la inundații sau cutremure la incendii de pădure, exprimând astfel solidaritatea europeană față de regiunile afectate; subliniază că, din perspectiva interesului public, FSUE reprezintă una dintre manifestările cele mai concrete și mai tangibile ale sprijinului pe care UE îl poate acorda comunităților locale;

2. subliniază faptul că, de la crearea FSUE, dezastrele naturale în UE au crescut în mod semnificativ în ceea ce privește numărul, gravitatea și intensitatea, ca o consecință a schimbărilor climatice; subliniază, prin urmare, valoarea adăugată a unui instrument solid și flexibil, care să dea dovadă de solidaritate și să acorde un sprijin real și rapid cetățenilor afectați de dezastre naturale majore;

3. reamintește că FSUE este un instrument finanțat din afara bugetului UE, cu o sumă maximă de 500 de milioane EUR (la prețurile din 2011), și că, în ciuda flexibilității de care dispune (reportarea N+1), în fiecare an sume considerabile pot rămâne neutilizate; ia act, în acest context, de includerea parțială în buget a alocării financiare anuale prevăzute în propunerea de Regulament Omnibus, în vederea accelerării procedurii de mobilizare și asigurării unei reacții mai prompte și mai efective în favoarea cetățenilor afectați de dezastru;

4. subliniază că folosirea pragului anual dovedește că nivelul anual de credite, după noua perioadă de programare CFM, este adecvat;

5. subliniază importanța reformei din 2014, care a reușit să depășească blocajul din partea Consiliului și, în cele din urmă, a răspuns solicitărilor repetate ale Parlamentului de îmbunătățire a reactivității și eficacității ajutorului în vederea asigurării unui răspuns rapid pentru a ajuta oamenii afectați de dezastre naturale; apreciază, în plus, recenta propunere Omnibus, care introduce noi dispoziții în ceea ce privește simplificarea și facilitarea mobilizării finanțării;

6. pune în evidență principalele elemente ale reformei, cum ar fi: plățile în avans de până la 10 % din cuantumul contribuției preconizate, care pot fi puse la dispoziție la cerere la scurt timp după ce cererea pentru o contribuție financiară din partea fondului a fost înaintată Comisiei (contribuția fiind plafonată la 30 de milioane EUR); eligibilitatea costurilor legate de pregătirea și inițierea de acțiuni de urgență și de salvare (o cerință importantă din partea Parlamentului European); o prelungire a termenelor pentru depunerea cererii de către statele membre (12 săptămâni de la înregistrarea primelor daune) și pentru punerea în aplicare a proiectului (18 luni), precum și introducerea unui termen de 6 săptămâni pentru răspunsul Comisiei la cereri; noi dispoziții privind prevenirea dezastrelor naturale; și îmbunătățiri în cadrul procedurilor în ceea ce privește buna gestiune financiară;

7. subliniază, cu toate acestea, că, în pofida posibilității de primi plăți în avans mai rapid decât în cadrul procedurii normale, beneficiarii continuă să sufere din cauza duratei procesului, de la depunerea cererii până la plata finală a contribuției; subliniază, în acest context, necesitatea de a prezenta cererea cât mai rapid după dezastru, precum și de a aduce noi îmbunătățiri în etapa de evaluare și în etapele ulterioare în vederea facilitării plăților; consideră că dispozițiile Omnibus nou propuse în ceea ce privește FSUE pot contribui la o mobilizare mai rapidă pentru a satisface nevoile reale de pe teren; subliniază, de asemenea, că statele membre trebuie să examineze propriile proceduri administrative în vederea accelerării mobilizării ajutoarelor destinate regiunilor și statelor afectate; sugerează, de asemenea, pentru a se obține eventuale îmbunătățiri în cadrul viitoarei reforme, introducerea unei cereri de actualizare obligatorie a planurilor naționale de gestionare a dezastrelor, precum și a cerinței de a furniza informații cu privire la pregătirea acordurilor referitoare la contractele de urgență;

8. invită statele membre să-și îmbunătățească mijloacele de comunicare și cooperarea cu autoritățile locale și regionale în faza de evaluare a pagubelor eligibile pentru care se solicită sprijin financiar prin FSUE și în cea de pregătire a cererilor, precum și în faza de implementare a proiectelor pentru a contracara efectele dezastrelor naturale, asigurând în acest fel că asistența Uniunii este efectivă pe teren și că se promovează soluții durabile; consideră, de asemenea, că sprijinul acordat prin FSUE ar trebui comunicat publicului larg; invită autoritățile în cauză să îmbunătățească comunicarea și să furnizeze informații cu privire la sprijinul acordat prin FSUE, fără a crea sarcini administrative suplimentare;

9. subliniază că este important ca procedurile de achiziții publice să fie respectate de statele membre ca reacție la dezastrele naturale, în vederea identificării și răspândirii celor mai bune practici și a învățămintelor trase în ceea ce privește contractele încheiate în situații de urgență;

10. salută clarificarea de către Comisie a normelor privind eligibilitatea pentru dezastre naturale regionale, dar, cu toate acestea, reamintește că acordul final dintre Parlament și Consiliu a menținut pragul de eligibilitate de 1,5 % din PIB-ul regional, astfel cum se prevede în propunerea Comisiei, în ciuda eforturilor Parlamentului de a-l reduce la 1 %; constată că gradul de vulnerabilitate al regiunilor ultraperiferice a fost luat în considerare, pragul fiind coborât la 1 % în cazul lor;

11. admite faptul că fondul oferă sprijin pentru pagubele care nu fac obiectul asigurărilor și nu compensează pierderile suferite de persoanele fizice; subliniază faptul că măsurile pe termen lung, precum reconstrucția durabilă sau activitățile de dezvoltare economică și de prevenire pot fi finanțate în temeiul altor instrumente ale Uniunii, în special fondurile ESI;

12. invită statele membre să optimizeze utilizarea finanțării UE existente, în special cele cinci fonduri ESI, pentru investiții în prevenirea dezastrelor naturale și subliniază importanța dezvoltării de sinergii între diferitele fonduri și politici ale Uniunii pentru a preveni efectele dezastrelor naturale și, în cazurile în care FSUE este activat, pentru a garanta consolidarea și dezvoltarea durabilă pe termen lung a proiectelor de reconstrucție; în acest sens, solicită ca, imediat după activarea FSUE, statul membru să se angajeze în mod oficial să ia toate măsurile necesare pentru prevenirea dezastrelor și

reconstrucția durabilă a zonelor afectate; solicită, atunci când se stabilesc sinergii, ca procesul de utilizare a diferitelor fonduri să fie simplificat la maximum din punct de vedere administrativ;

13. subliniază, prin urmare, că este necesar să se depună eforturi mai susținute pentru a investi în măsurile de adaptare la schimbările climatice și de reducere a efectelor acestora, ținând seama de acțiunile preventive în contextul sprijinului acordat reconstrucției și reîmpăduririi adoptat în cadrul FSUE; consideră că prevenirea ar trebui să devină o sarcină orizontală și sugerează să se adopte măsuri de prevenire în conformitate cu abordarea ecosistemică în contextul atenuării consecințelor unui dezastru în cadrul FSUE; solicită, în plus, ca statele membre să dezvolte strategii de prevenire a riscurilor și de gestionare a riscurilor, având în vedere că astăzi multe dezastre naturale sunt consecința directă a activităților umane;

14. subliniază că este important să se asigure o mai mare transparență în cadrul procesului de atribuire, gestionare și aplicare a FSUE; consideră că este important să se stabilească dacă subvențiile din FSUE au fost utilizate în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare, în scopul de a identifica, a elabora și a împărtăși cele mai bune practici și învățămintele trase; invită, prin urmare, Comisia și statele membre să consolideze transparența și să garanteze că informațiile sunt accesibile publicului pe parcursul întregului proces de mobilizare a asistenței, de la depunerea cererii până la finalizarea proiectului; solicită Curții de Conturi Europene să elaboreze un raport special privind funcționarea FSUE, având în vedere faptul că cel mai recent raport disponibil a fost elaborat înainte de revizuirea din 2014 a Regulamentului FSUE;

15. constată că, în 2014, treisprezece noi cereri au fost primite și atrage atenția asupra situației speciale a anului în care șase dintre acestea au fost evaluate în temeiul vechiului regulament, în timp ce celelalte șapte au fost evaluate în conformitate cu dispozițiile regulamentului revizuit;

16. reamintește că două cereri au fost respinse în 2014 în temeiul vechiului regulament privind FSUE, deoarece dezastrele în cauză nu au fost considerate ca fiind „extraordinare”, chiar dacă au provocat daune grave, cu un impact direct asupra dezvoltării economice și sociale a regiunilor respective, și apreciază, în consecință, clarificările aduse în acest sens în revizuirea Regulamentului FSUE; sugerează, cu toate acestea, în contextul viitoarelor reforme și luând în considerare posibilitatea de a redefini dezastrele naturale regionale, să fie permisă introducerea în comun a cererilor unice de către mai multe state eligibile afectate de un dezastru natural la nivel transfrontalier, atunci când cauza dezastrului este aceeași iar efectele coincid în timp, și ca daunele indirecte să fie luate în considerare în evaluarea cererilor;

17. invită Comisia, în lumina viitoarelor reforme, să ia în considerare posibilitatea măririi pragului plăților în avans de la 10 % la 15 %, precum și a reducerii termenelor pentru procesarea cererilor de la șase la patru săptămâni; invită, de asemenea, Comisia, să analizeze posibilitatea stabilirii pragului de eligibilitate pentru dezastrele naturale regionale la 1 % din PIB-ul regional și a luării în considerare, la evaluarea cererilor, a nivelului de dezvoltarea socio-economică a regiunilor afectate;

18. reiterează necesitatea de a se analiza dacă pot fi utilizați noi indicatori care depășesc cadrul PIB-ului, cum ar fi indicele dezvoltării umane și indicele regional al progresului

social;

19. apreciază faptul că cele șapte cereri pentru asistență primite în cadrul normelor revizuite au fost acceptate de către Comisie, inclusiv cele patru care fuseseră aprobate la sfârșitul anului 2014, dar pentru care a fost necesară reportarea creditelor în 2015, așa cum se precizează în Raportul anual al FSUE pe 2015; reamintește, în acest context, că 2015 a fost primul an întreg de punere în aplicare a normelor revizuite și că analiza arată că clarificările juridice introduse odată cu reforma au asigurat succesul cererilor, spre deosebire de vechile dispoziții, în conformitate cu care aproximativ două treimi din cererile de asistență în cazuri de dezastru regional au fost considerate ineligibile;

20. regretă durata procedurilor de evaluare a rapoartelor de punere în aplicare și de închidere, foarte întârziate, în temeiul vechiului regulament și prevede că, în conformitate cu regulamentul modificat, închiderile vor fi efectuate într-un mod mai eficient și mai transparent, asigurându-se, în același timp, că interesele financiare ale Uniunii sunt protejate;

21. subliniază, de asemenea, că articolul 11 din regulamentul modificat acordă Comisiei și Curții de Conturi Europene competențe de audit și permite Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) să ancheteze ori de câte ori este necesar;

22. invită Comisia și Curtea de Conturi Europeană să evalueze funcționarea FSUE înainte de sfârșitul actualei perioade financiare multianuale;

23. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, statelor membre și autorităților regiunilor.

EXPUNERE DE MOTIVE

După tragicele inundații din 2002, Uniunea Europeană a creat Fondul de solidaritate al Uniunii Europene (Regulamentul (CE) nr. 2012/2002), acesta reprezentând manifestarea concretă a solidarității Uniunii cu țările afectate de dezastre naturale majore. Fondul nu se adresează numai statelor membre, ci și țărilor în curs de aderare. În 2014, regulamentul inițial a fost modificat pentru a răspunde mai bine preocupărilor beneficiarilor și pentru a răspunde mai rapid cererilor formulate de țările afectate și a include seceta în lista de dezastre acoperite (Regulamentul (UE) nr. 661/2014).

FSUE poate ajuta statele membre dacă pagubele directe totale cauzate de o catastrofă naturală depășesc 3 miliarde euro (la prețurile din 2011) sau 0,6 % din venitul național brut (VNB) al țării. Există, de asemenea, dispoziții pentru a reacționa la dezastre regionale de mai mică amploare (1,5 % din PIB-ul regiunii sau 1 % pentru regiunile ultraperiferice).

În octombrie 2015, Comisia Europeană a prezentat raportul privind utilizarea Fondului de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) pentru anul 2014. Raportul menționează situația specifică a fondului în 2014. De asemenea, el reprezintă o ocazie de a reflecta asupra modului de funcționare a acestui instrument de solidaritate. Acesta este motivul pentru care Comisia pentru dezvoltare regională a Parlamentului European a decis să elaboreze un raport din proprie inițiativă.

Este imposibil să se prevadă toate situațiile de urgență, toate tipurile de dezastre. Dar este întotdeauna posibil să se îmbunătățească gestionarea consecințelor acestora. În ceea ce privește gestionarea unui dezastru, există întotdeauna o serie de etape. Prima cuprinde starea de dezolare, când se constată forța naturii, la care se adaugă sentimentul de neputință față de elementele naturale. Urmează ajutorul reciproc între vecini, dar și cel acordat de serviciile de salvare, atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Raportorul dorește însă să abordeze a treia și a patra etapă, deoarece, după luarea celor mai urgente măsuri, victimele trebuie să facă față reparării daunelor, reparare care trebuie să fie durabilă.

Raportorul va aborda mai multe aspecte ale gestionării Fondului de solidaritate al Uniunii Europene. El ar dori să se pună accentul pe rapiditatea intervenției FSUE, o politică de prevenire necesară care se află în strânsă legătură cu complementaritatea necesară dintre fond și alte instrumente ale UE, în special politica de coeziune. Raportorul dorește, de asemenea, să sublinieze buna colaborare între nivelul național și autoritățile locale sau regionale.

Acțiune rapidă

Prin caracterul său imprevizibil, un dezastru natural nu numai că provoacă disperarea populațiilor afectate, dar ridică și problema acțiunii rapide a autorităților publice, care trebuie să facă față unor cheltuieli neprevăzute.

De la crearea Fondului de solidaritate al Uniunii Europene, legiuitorul a prevăzut o limită specifică de timp pentru depunerea dosarelor, care a fost stabilită la 10 săptămâni. Aceasta ar permite autorităților locale și regionale să declanșeze procesul. Cu toate acestea, primii ani de funcționare a FSUE au demonstrat că era vorba de o perioadă prea scurtă. În procesul de revizuire a reglementării în 2014, acest termen pentru depunerea candidaturilor a fost prelungit la 12 săptămâni. La prima vedere, acest lucru nu s-ar înscrie în logica cererii raportorului. Cu toate acestea, în multe cazuri, autoritățile locale nu au avut timp să își pregătească corect dosarul. Prin urmare, o astfel de prelungire nu este contradictorie în măsura în care aceasta permite autorităților locale să pregătească mai bine dosarele.

Raportorul dorește să sublinieze că prelucrarea rapidă a dosarelor este importantă mai ales din

momentul depunerii dosarului complet (maximum 12 săptămâni). În al doilea rând, toate nivelurile decizionale trebuie să răspundă în mod eficace, fie la nivelul statului membru, fie la nivelul serviciilor Comisiei, pentru ca sprijinul financiar să fie deblocat rapid.

Trebuie să evităm situațiile în care victimele se simt abandonate între intervențiile în caz de urgență și sosirea fondurilor provenite din FSUE.

Este un apel cu atât mai urgent cu cât, foarte frecvent în ultimii ani, dezastrele naturale majore au afectat țările din sudul sau sud-estul Europei, țări care sunt deja foarte afectate de criza economică. De exemplu, numai în Sardinia, în urma inundațiilor din noiembrie 2013, 16 persoane și-au pierdut viața, iar alte 1 700 au fost afectate într-o mai mică sau mai mare măsură. Serviciile de salvare care intervin imediat permit limitarea, pe cât posibil, a efectelor negative ale dezastrelor naturale. Este apoi rândul legiuitorului să ofere sprijin la nivelul legislației pentru ca procedurile să fie mai adaptate. Parlamentul European joacă, de asemenea, un rol important în a evita situații precum cea din Croația în 2013, când acordul s-a dat la nu mai puțin de 7 luni de la prezentarea dosarului. În situații urgente sunt necesare proceduri urgente. În cazul de față, fondurile au ajuns la beneficiari după un an și jumătate.

Toate acestea necesită o bună coordonare, dar și o muncă în amonte și în aval.

Prevenire și complementaritate

În cazul unui dezastru, este deseori prea târziu pentru măsurile de prevenire. Acestea trebuie totuși să facă parte integrantă din faza următoare. Este important ca reconstrucția structurilor distruse sau reparațiile efectuate în infrastructuri să constituie o ocazie de a le aduce la standarde. Normele actuale impun deja rapoarte privind modul în care un stat membru intenționează să introducă o strategie pentru prevenirea și gestionarea riscurilor.

În acest stadiu se poate, de asemenea, încerca să se obțină complementaritatea între FSUE și Fondul de coeziune. Acesta din urmă ar trebui să ia în considerare, în special în cazul unui proiect de infrastructură, aspectele referitoare la prevenirea riscurilor, ceea ce ar putea reduce costurile legate de reparații în caz de dezastre.

Transparență și cooperare între diferitele niveluri ale procesului decizional

De la crearea sa, utilizarea FSUE a făcut obiectul unui raport elaborat de Curtea de Conturi Europeană. Acest raport a evidențiat unele posibile îmbunătățiri în gestionarea fondului. Recomandările au fost luate în considerare la revizuirea FSUE în 2014. Cu toate acestea, ar putea fi creată mai multă transparență, în special în ceea ce privește diferitele fonduri alocate pentru compensarea pagubelor provocate de un dezastru. Pentru a realiza acest obiectiv, raportorul propune o cooperare mai strânsă între diversele niveluri de decizie. Raporturile dintre beneficiari și Comisia Europeană, care primește cereri de finanțare în cadrul Fondului de solidaritate al Uniunii Europene, nu par să fi repuse în discuție. Ar trebui mai degrabă ca atenția să se concentreze asupra mecanismelor de cooperare între diferitele autorități locale și regionale și serviciile centrale la nivelul fiecărui stat membru.

Raportorul sugerează, de asemenea, o mai bună comunicare către public pe parcursul întregului proces, ceea ce ar permite beneficiarilor sau persoanelor interesate să monitorizeze mai bine procedura pentru fiecare cerere în parte. Acest lucru ar putea fi organizat la nivelul Comisiei, cu condiția unui flux adecvat de informații între diferitele niveluri operaționale.

1.9.2016

AVIZ AL COMISIEI PENTRU BUGETE

destinat Comisiei pentru dezvoltare regională

referitor la Fondul de solidaritate al Uniunii Europene: o evaluare
(2016/2045(INI))

Raportor: Lefteris Christoforou

SUGESTII

Comisia pentru bugete recomandă Comisiei pentru dezvoltare regională, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

A. întrucât încă de la înființarea sa în 2002 Fondul de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) s-a dovedit deosebit de util și a fost mobilizat pentru a răspunde la 69 de dezastre din toată Europa; întrucât au fost asistate 24 de țări, care au primit fonduri de ajutor în caz de dezastre în valoare totală de 3,7 miliarde EUR;

B. întrucât revizuirea din 2014 a Regulamentului (CE) nr. 2012/2002 de instituire a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene optimizează și simplifică procedurile; întrucât a fost extins termenul limită pentru depunerea cererii de ajutor, lăsând statelor membre o perioadă de 18 luni de la data eliberării pentru a utiliza contribuția, s-au introdus plățile în avans și s-au clarificat unele proceduri, în conformitate cu numeroasele cereri depuse în decursul anilor de către Parlamentul European și autoritățile locale;

C. întrucât până la revizuire toate cererile respinse aveau ca obiect dezastre regionale, în timp ce noul regulament clarifică normele de eligibilitate, stabilind un criteriu unic pentru dezastrele regionale, bazat pe un prag de 1,5 % din produsul intern brut regional sau, în cazul regiunilor ultraperiferice, de 1 % din produsul intern brut regional, pragul fiind stabilit la nivelul NUTS 2;

D. întrucât de când cu dispozițiile Regulamentului FSUE revizuit Comisia a primit șapte noi cereri în 2014 și trei cereri în 2015;

E. întrucât, deși FSUE a existat deja în perioada de programare precedentă a Regulamentului CFM, creditele anuale care i-au fost alocate au scăzut; întrucât pentru a compensa o asemenea reducere (justificată de nivelul general de implementare) în noul regulament s-a introdus o reportare de un an (N+1);

F. întrucât, în mod excepțional, dacă într-un anumit an fondurile disponibile sunt

insuficiente, se pot folosi fondurile din anul următor, luând în considerare plafonul bugetar anual al fondului, atât pentru exercițiul pe durata căruia a avut loc dezastrul, cât și pentru exercițiul următor;

1. subliniază că folosirea pragului anual dovedește că nivelul anual de credite, după noua perioadă de programare CFM, este adecvat;

2. subliniază că, din perspectiva interesului public, FSUE reprezintă una dintre manifestările cele mai concrete și mai tangibile ale sprijinului pe care UE îl poate acorda comunităților locale;

3. apreciază în noul regulament posibilitatea de a face plăți în avans de până la 10% din valoarea probabilă a ajutorului, până la un plafon de 30 de milioane EUR; regretă totuși că perioada dintre depunerea cererii și efectuarea plății este foarte lungă; recomandă să se facă și mai multe optimizări în etapa de evaluare și în etapele ulterioare, facilitând, astfel, executarea plăților; recomandă să se instituie un cadru legislativ în temeiul căruia să fie stabilită durata perioadei de evaluare;

4. regretă că, contrar dispozițiilor articolului 8 alineatele (1) și (3) din Regulamentul FSUE, procedura de închidere a dosarelor de asistență din partea fondului este extrem de lungă în unele cazuri; în 2014 Comisia încă mai închidea dosare din 2005, 2007 și 2010; subliniază, așadar, că trebuie să se accelereze procedurile, întrucât furnizarea în timp util a cuantumului total al ajutorului solicitat și aprobat este extrem de importantă;

5. cere să se stabilească criterii clare pentru vizita de monitorizare în statele beneficiare pentru a evalua sistemul de implementare introdus și să se monitorizeze utilizarea adecvată a resurselor;

6. Pentru a permite o utilizare mai transparentă a fondurilor, solicită Curții de Conturi Europene să elaboreze un raport special privind funcționarea FSUE, mai ales că cel mai recent raport disponibil a fost elaborat înaintea revizuirii Regulamentului FSUE; solicită, în special, să se elaboreze un studiu în care să se analizeze posibilele suprapuneri care pot apărea între acțiunile întreprinse în cadrul fondurilor FSUE și cele întreprinse în cadrul fondurilor structurale și al programelor naționale;

7. subliniază că în ciuda flexibilității din concepție (reportarea N+1) an de an există riscul ca fonduri substanțiale să rămână nefolosite; mai propune, de asemenea, să se reflecteze la o modalitate de a limita neutilizarea acestor sume în viitor, ținând cont de natura inerent variabilă a obiectului de studiu (care depinde de numărul fluctuant de cereri primite și/sau de nevoile financiare dintr-un anumit an);

8. salută introducerea în 2014 a unor dispoziții menite să consolideze sistemul de prevenire a dezastrelor naturale; reamintește că frecvența fenomenelor meteorologice extreme care au cauzat dezastre naturale a crescut, ca urmare a schimbărilor climatice; subliniază, prin urmare, că este necesar să se depună eforturi mai susținute pentru a investi în măsurile de adaptare la schimbările climatice și de reducere a efectelor acestora, dând, totodată, prioritate acțiunilor preventive în contextul măsurilor de sprijinire a reconstrucției și a reîmpăduririi adoptate sub egida FSUE;

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

Data adoptării	31.8.2016
Rezultatul votului final	+: 37 –: 1 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Nedzhmi Ali, Jean Arthuis, Lefteris Christoforou, Jean-Paul Denanot, Gérard Deprez, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Esteban González Pons, Iris Hoffmann, Monika Hohlmeier, Bernd Kölmel, Zbigniew Kuźmiuk, Vladimír Maňka, Ernest Maragall, Clare Moody, Siegfried Mureșan, Victor Negrescu, Jan Olbrycht, Urmas Paet, Paul Rübig, Petri Sarvamaa, Patricija Šulin, Eleftherios Synadinos, Paul Tang, Isabelle Thomas, Monika Vana, Daniele Viotti, Marco Zanni, Auke Zijlstra
Membri supleanți prezenți la votul final	Giovanni La Via, Stanisław Ożóg, Pavel Poc, Ivan Štefanec, Tomáš Zdechovský
Membri supleanți (articolul 200 alineatul (2)) prezenți la votul final	David Coburn, Estefanía Torres Martínez

13.7.2016

AVIZ AL COMISIEI PENTRU CONTROL BUGETAR

destinat Comisiei pentru dezvoltare regională

referitor la Fondul de solidaritate al Uniunii Europene: o evaluare
(2016/2045(INI))

Raportor: Marco Valli

SUGESTII

Comisia pentru control bugetar recomandă Comisiei pentru dezvoltare regională, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

– având în vedere articolul 175 al treilea paragraf și articolul 212 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),

– având în vedere Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 de instituire a Fondului de Solidaritate al Uniunii Europene[1] și Regulamentul (UE) nr. 661/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului de instituire a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene[2],

– având în vedere Rezoluția sa din 15 ianuarie 2013 referitoare la Fondul de solidaritate al Uniunii Europene, implementare și aplicare[3],

A. întrucât Fondul de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 ca reacție la inundațiile devastatoare care au afectat Europa Centrală în vara anului 2002;

B. întrucât FSUE intervine în principal pentru a oferi asistență în cazul unor catastrofe naturale majore cu repercusiuni grave asupra condițiilor de viață, a mediului natural sau a economiei din una sau mai multe regiuni aparținând unui stat membru sau unei țări candidate la aderare;

C. întrucât, începând din 2002, Fondul a acordat ajutoare în valoare totală de peste 3,7 miliarde EUR pentru 24 de țări europene în urma a 63 de catastrofe naturale (printre care

[1] JO L 311, 14.11.2002, p. 3.
[2] JO L 189, 27.6.2014, p. 143.
[3] JO C 440, 30.12.2015, p. 13.

s-au numărat inundații, incendii de pădure, cutremure, furtuni și secete);

D. întrucât, în iunie 2008, Curtea de Conturi Europeană a prezentat rezultatele unui audit al performanței Fondului, concluzionând că, deși acesta și-a atins obiectivul de a da dovadă de solidaritate cu statele membre în cazul unei catastrofe, condițiile de acceptare a cererilor au fost mai degrabă vagi, în special în ceea ce privește catastrofele regionale; întrucât Curtea a criticat, de asemenea, lentoarea procesului de atribuire;

E. întrucât, în decembrie 2012, Curtea de Conturi Europeană a adoptat un audit al performanței intitulat „Răspunsul Fondului de solidaritate al Uniunii Europene la cutremurul produs în 2009 în regiunea Abruzzi: pertinența și costul acțiunilor”,

1. atrage atenția asupra Rezoluției sale din 3 aprilie 2014 referitoare la rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene în contextul descărcării de gestiune a Comisiei pentru exercițiul financiar 2012, în care și-a exprimat sprijinul față de constatarea Curții de Conturi Europene, potrivit căreia „aproximativ 30 % (144 de milioane EUR) din contribuția FSUE a fost alocată pentru operațiuni care erau pe deplin eligibile în temeiul Regulamentului privind FSUE; cu toate acestea, unele proiecte, deși erau relevante pentru nevoile efective, nu au respectat prevederile specifice ale Regulamentului privind Fondul de solidaritate al Uniunii Europene – de exemplu, un proiect nu a răspuns în timp util și cu o capacitate suficientă nevoilor reale ale populației; solicită Comisiei să explice cum au fost soluționate, în Regulamentul revizuit privind Fondul de solidaritate al Uniunii Europene care a intrat în vigoare la 28 iunie 2014, deficiențele identificate de Curtea de Conturi Europeană;

2. reiterează că, la acel moment, raportul de audit al Comisiei pentru 2012 a scos la iveală neregularități care nu s-au concretizat într-o povară financiară, deoarece cererile de plată au depășit drepturile la plată, iar cererile de plată neregulamentare nu au fost onorate;

3. înțelege că dezastrele, precum și dorința de a ajuta sinistrații cât mai curând posibil, pot pune presiuni asupra administrațiilor naționale; consideră însă că statele membre ar trebui să transpună în practică legislația UE privind prevenirea și gestionarea riscului de producere a dezastrelor și să instituie programe pentru cazurile de urgență și calamități naturale, care permit autorităților vizate să beneficieze de asistență rapidă din partea UE, respectând totodată principiile bunei gestiuni financiare; reamintește că este necesar să se stabilească dacă subvențiile din FSUE au fost utilizate în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare, în scopul de a identifica, a elabora și a împărtăși cele mai bune practici și învățămintele trase în ceea ce privește accesibilitatea economică;

4. consideră că FSUE necesită un anumit grad de flexibilitate pentru a putea reacționa la catastrofe mai rapid și mai eficace; salută, prin urmare, faptul că țările pot solicita plata fondurilor în avans;

5. ia act de faptul că revizuirea Regulamentului privind FSUE a introdus îmbunătățiri importante, conform solicitărilor Parlamentului[1];

[1] A se vedea Rezoluția sa din 15 ianuarie 2013 referitoare la Fondul de solidaritate al Uniunii Europene, implementare și aplicare (JO C 440, 30.12.2015, p. 13).

6. evidențiază și salută îmbunătățirile realizate în ceea ce privește buna gestiune financiară[1], îndeosebi în măsura în care statele beneficiare sunt obligate:

   – să verifice dacă au fost instituite modalități de gestionare și de control și dacă acestea sunt aplicate, astfel încât să se asigure o utilizare eficientă și corectă a fondurilor Uniunii, în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare;

   – să verifice dacă acțiunile finanțate au fost bine executate;

   – să garanteze faptul că cheltuielile finanțate se bazează pe documente justificative verificabile și sunt corecte și precise;

   – să prevină, să depisteze și să corecteze neregularitățile și să recupereze sumele plătite necuvenit, precum și dobânzile aplicate plăților efectuate cu întârziere, dacă este cazul, să informeze Comisia cu privire la aceste neregularități și să o țină la curent cu evoluția procedurilor administrative și legale;

7. regretă dificultățile care persistă în evaluarea conformității cererilor aferente dezastrelor regionale cu criteriile excepționale stabilite în regulament; invită Comisia să simplifice și să îmbunătățească procedurile administrative cu ocazia viitoarei revizuiri a FSUE;

8. regretă faptul că, în unele cazuri, s-a observat o lipsă gravă de transparență în ceea ce privește utilizarea și destinația sumelor provenite din FSUE; solicită o îmbunătățire a sistemului de monitorizare ex post a cheltuielilor, o justificare corectă și coerentă a acestora și crede cu fermitate că rapoartele finale prezentate de statele membre ar trebui să fie publice și accesibile;

9. subliniază importanța procedurilor de achiziții publice respectate de statele membre în urma dezastrelor naturale, în vederea identificării și răspândirii celor mai bune practici și a învățămintelor trase în ceea ce privește contractele încheiate în situații de urgență;

10. este de părere că printre îmbunătățirile care trebuie aduse regulamentului s-ar putea număra o cerință de planuri naționale actualizate obligatorii pentru managementul dezastrelor, introducerea unui plan de acțiune concret și pregătirea de acorduri privind contractele de urgență;

11. subliniază că și statele membre trebuie să își examineze procedurile administrative în vederea accelerării mobilizării ajutoarelor destinate regiunilor afectate;

12. subliniază, de asemenea, că articolul 11 din regulamentul modificat acordă Comisiei și Curții de Conturi Europene competențe de audit și permite Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) să ancheteze ori de câte ori este necesar;

13. este de părere că FSUE ar trebui, de câte ori este posibil, să creeze sinergii cu alte surse de sprijin financiar, în special cu fondurile structurale și de investiții europene; solicită, așadar, statelor membre, în vederea asigurării unei aplicări adecvate a FSUE, să stabilească clar ce daune urmează să fie vizate de FSUE și ce măsuri vor fi luate cu

[1] Regulamentul (UE) nr. 661/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului de instituire a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene (JO L 189, 27.6.2014, p. 143, articolele 5 și 11).

sprijinul altor fonduri;

14. consideră că ar trebui să existe cerințe suplimentare care să asigure o mai mare vizibilitate în regiunile beneficiare a asistenței acordate de FSUE, pentru a-i demonstra valoarea adăugată europeană;

15. invită Comisia și Curtea de Conturi Europeană să evalueze funcționarea FSUE înainte de sfârșitul actualei perioade financiare multianuale.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

Data adoptării	13.7.2016
Rezultatul votului final	+: 22 –: 0 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Nedzhmi Ali, Louis Aliot, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Dennis de Jong, Martina Dlabajová, Luke Ming Flanagan, Jens Geier, Ingeborg Gräßle, Bogusław Liberadzki, Georgi Pirinski, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Igor Šoltes, Michael Theurer, Marco Valli, Derek Vaughan, Joachim Zeller
Membri supleanți prezenți la votul final	Benedek Jávor, Marian-Jean Marinescu, Julia Pitera, Miroslav Poche

REZULTATUL VOTULUI FINAL
ÎN COMISIA COMPETENTĂ ÎN FOND

Data adoptării	9.11.2016
Rezultatul votului final	+: 31 –: 4 0: 1
Membri titulari prezenți la votul final	Franc Bogovič, Victor Boştinaru, Mercedes Bresso, Steeve Briois, Rosa D'Amato, Iratxe García Pérez, Michela Giuffrida, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Marc Joulaud, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Andrew Lewer, Iskra Mihaylova, Jens Nilsson, Andrey Novakov, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Julia Reid, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Monika Smolková, Olaf Stuger, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Monika Vana, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Kerstin Westphal, Joachim Zeller
Membri supleanți prezenți la votul final	Daniel Buda, James Carver, Miroslav Mikolášik, Bronis Ropė, Damiano Zoffoli